

**Hrvatska agencija za poštu i  
elektroničke komunikacije  
Jurišićeva 13  
10 000 Zagreb**

Fax: +385 (0)1 4920 227

Zagreb, 07.09.2011. godine

**PREDMET: Javna rasprava o Prijedlogu odluke u postupku utvrđivanja mjerodavnog tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa Internetu**

Poštovani,

Amis Telekom d.o.o. (dalje u tekstu Amis) pozdravlja inicijativu Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) koja je dana 21. srpnja 2011. godine objavila javnu raspravu o Prijedlogu odluke u postupku utvrđivanja mjerodavnog tržišta maloprodaje širokopojasnog pristupa Internetu (dalje u tekstu Prijedlog odluke) te podržava Prijedlog odluke.

Obzirom da je HAKOM u Prijedlogu odluke utvrdio da su na tržištu maloprodaje širokopojasnog pristupa Internetu istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz čl. 53. st. 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu ZEK) te je sukladno tome tržište podložno prethodnoj regulaciji, ovim putem Amis predlaže da HAKOM u postupku analize tržišta s osobitom pažnjom promotri usko povezana tržišta.

Temelj Amisovom prijedlogu daje sam tekst dokumenta „*Tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa Internetu – prijedlog Testa tri mjerila iz čl. 53. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama*“, a koji je sastavni dio Prijedloga odluke budući da u više navrata ukazuje na činjenicu da se ADSL pristup internetu može nuditi kao samostalna usluga, ali i u kombinaciji s još jednom ili više elektroničkih komunikacijskih usluga, npr. javno dostupna telefonska usluga i/ili IPTV. Te uz navedeno, HAKOM ističe činjenicu da je potražnja za uslugom IP televizije sve veća. Usporedni podacima tržišta elektroničkih komunikacija u RH za drugo tromjesjeće 2011. godine koje je HAKOM objavio dana 05.09.2011. godine govore da uslugu televizije koristi 1.495.708 korisnika, od čega najveći dio otpada na korisnike digitalnog zemaljskog televizijskog signala i to ukupno 933.006 korisnika. Uzimajući u obzir zamjenjivost na strani potražnje jasno je da korisnik usluge IP televizije ne može kao supstitut uzeti uslugu televizije koja se temelji na digitalnom zemaljskom televizijskom signalu budući da je ista znatno ograničena brojem kanala i to ukupno do 12 kanala od toga 4 nacionalna kanala i 8 lokalnih i regionalnih u odnosu na IP televiziju gdje broj kanala već u bazičnim paketima prelazi brojku od 70 kanala. Uz to, IP televizija donosi usluge videa na zahtjev, snimalice, vremenskog pomaka, a sve više integrira aplikacije kao što su vrlo korištene usluge YouTube i Facebook.

Nadalje, iako bi se usluga kableske televizije mogla smatrati zamjenjivom uslugom usluzi IP televizije smatramo da je u ovom slučaju bitno primjetiti istu činjenicu koju HAKOM navodi i kod korisnika širokopojasnog pristupa Internetu, a to je da bi korisnik u slučaju povećanja cijene za 5 do 10% počeo koristiti pristup putem kableskih mreža, ukoliko mu je isti dostupan. Usluga kableske televizije bitno je zemljopisno ograničena obzirom da se kableske mreže nalaze praktički samo u vrlo gusto naseljenim

podruĉjima odnosno velikim gradovima u RH, dok se najveći broj bakrenih parica nalazi u vlasništvu HT-a i zemljopisna dostupnost/raširenost tih bakrenih parica je vrlo široka. Navedeno Hrvatskom Telekomu d.d. omogućava da ponudi MAXtv i MAXadsl usluge na cijelom podruĉju RH za razliku od kablinskih operatera, a istovremeno na podruĉjima gdje svoje usluge nude kablinski operateri i novi alternativni operateri, nudi istovrsne usluge po nižim cijenama preko svojeg povezanog društva Iskon Interneta d.d.

Sve navedene činjenice potkrijepljuju i financijski izvještaji HT-a (uključuje i korisnike Iskona) koji pokazuju da se njihov broj ADSL korisnika najmanje udvostruĉio u periodu od 12/2008 do 12/2010 godine tj. porastao je na 297.496 IPTV korisnika s brojke od 135.573, dok se u istom razdoblju broj HT ADSL korisnika povećao za 34% te na kraju 2010. godine dosegnuo brojku od 629.228 korisnika.

Posljednji dostupni podaci s kraja 2. kvartala 2011. godine govore da je broj HT-ovih IPTV korisnika dosegnuo skoro 50% udjela u broju HT-ovih ADSL korisnika odnosno na kraju lipnja 2011. godine, taj broj iznosio je 322.000, a broj ADSL korisnika 647.000. Ove podatke o IPTV korisnicima, tj. broju korisnika televizije utemeljene na internetskom protokolu (IPTV) treba promatrati s usporednim podacima tržišta elektroniĉkih komunikacija u RH za drugo tromjeseĉje 2011. godine koje je HAKOM objavio dana 05.09.2011. godine, a koji podaci govore da ukupni broj IPTV prikljuĉaka u RH iznosi 333.570, a kako smo prethodno naveli broj HT-ovih IPTV korisnika iznosi 322.000 tj. HT ostvaruje udio od 96,5% na tržištu usluga televizije temeljene na internetskom protokolu.

Navedeni podaci ukazuju da pozicija horizontalno integriranog operatera HT-u omogućava korištenje prednosti ekonomije opsega, obzirom da je praktiĉki u mogućnosti svakom MAXadsl korisniku ponuditi MAXtv uslugu. U to, HT-ove promotivne akcija najĉešće su usmjerene prvenstveno na tržište IPTV usluge, u kojem sluĉaju HT, ali i Iskon nude povoljnije uvjete korištenja usluge i/ili različite dodatne pogodnosti kao što su npr. pokloni relativno velike vrijednosti (fotoaparati, televizori i sl.). Ovakvim postupanjem jaĉaju svoju trenutnu tržišnu poziciju i osiguravaju stabilnu bazu korisnika koja će im omogućiti zadržavanje znaĉajnog tržišnog udjela.

Činjenica je da HT kod IPTV usluge, kao i kod ADSL pristupa, također ispunjava najmanje sljedeća mjerila: stupanj vertikalne integracije, jednostavan ili povlašten pristup tržištima kapitala ili novĉanim izvorima, ekonomije opsega i ekonomije razmjera, a što je već samo po sebi dovoljno obzirom da ista ne moraju biti kumulativno zadovoljena.

Slijedom navedenog, Amis predlaže HAKOM-u da razmotri odluku u skladu sa ZEK-om u kojem je propisano da u sluĉaju da jedan operatera ima znaĉajnu tržišnu snagu na određenom mjerodavnom tržištu može se smatrati da ima znaĉajnu tržišnu snagu i na usko povezanom tržištu, ako su veze između ta dva tržišta takve da dopuštaju prijenos tržišne snage s jednog tržišta na drugo, povećavajući pritom tržišnu snagu tog operatera.

S poštovanjem,  
Amis Telekom d.o.o.